

Voinea Poporului

ORGAN AL „LIGEI APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE”

ABONAMENTUL
Pe un an 460 Lei
De jumătate an 230 Lei
Pe trei luni 40 Lei
REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
ARAD

STRADA EMINESCU 17
(Etajul II)

Anul IV. — Nr. 35

APARE SĂPTĂMĂNAL SUB CONDUCEREA UNUI COMITET

Arad, Duminică 3 Oct. 1926

Un program de muncă al inițiativei particulare.

Automobilul în slujba culturii.

Chemați din toate părțile pentru felurite sfaturi de către iubii noștri aderenți, cărturarii grupați în jurul acestei gazete, organ al Ligii Apărării Naționale Creștine, constituiți în Cercul de Studii Voinea Poporului, am hotărât ca în fiecare Duminică să sărbătorim, să ne coborâm în mijlocul satelor.

Se vor forma, deci, echipe de propagandă:

Național-politică:

un *cărturar* va sta de vorbă despre chestiunile politice, făcând școală politică, reclamată de introducerea sufragiului universal. Cât mai puțină politică de partid, mai presus de toate, ideea națională, patriotism.

Răspândește gazete pentru popor.

Higienică:

un *medic* va lucra pentru combaterea boalelor sociale, biopolitice, sprijinind acțiunea Inspectoratului Sanitar și al Astrei medicale.

Economică:

prin un *om de bancă*, care va căuta să strângă în jurul unei Bănci a comercianților și industriașilor români pe comercianții și industriașii noștri.

Acțiune, care în jud. Arad, s'a și pornit.

Va da îndrumări țăranilor pentru înființarea de cooperative, obștii satești și alte instituții economice.

Acesta este în câteva cuvinte programul nostru și încă odată repetăm și promitem: cât mai puțină politică. Pentru înfăptuirea

acestui program, punem la dispoziție „Voinea Poporului”, toată puterea de muncă timerească și entuziasmul persoanelor din jurul acestei gazete.

Partea materială, procurarea unei Fond, o încredințăm înțele-

gerii și spiritului de jertfă a tuturor Românilor de bine, cari prin contribuțiile lor benevole, ne-au dat impuls la pornirea acestei acțiuni.

Cu Dumnezeu înainte!

Ce trebuie să știe tot țăranul.

1. Că țara noastră românească ne este cutropită de un Neam strein, păgân, *jidanii*, cari s'au așezat mai ales la orașe, pe care le-au cuprins aproape în întregime.

2. Că *jidanii* nu trăesc din munca lor, ci furând avuția celorlalte neamuri creștine, că ei sug ca lipitoarea aceste neamuri creștine, le înșală și le jefuesc pentru că apoi să le robească și să le omoare.

3. Că de aci dela orașe *jidanii* stăpânesc aproape toată avuția Românilor care a trecut în stăpânirea lor, făcând ca astăzi Românul să nu mai fie el stăpânul avutului său, ci să muncească pentru că *jidanii* să-i mănânce aproape tot rodul muncii sale.

4. Că aceasta înseamnă, că Românul să fie robul *jidaniului*.

5. Că vinovate de starea aceasta nenorocită sunt Partidele de astăzi, cari conduc rău țara, lăsând-o și dând-o pe mâna *jidaniilor*, cari au cumpărat cu arginți diavolești pe oamenii partidelor.

6. Mai trebuie să știe tot țăranul că prin sate mișună totfelul de musafiri (oameni de-ai partidelor) și mai ales când este vorba de alegeri, nu mai pot de dragul țăranului. N'ar mai pleca de lângă dânsul, așa de tare îl iubesc!

7. Că ei vin cu automobile și trăsuri de ale *jidaniilor* sau plătite cu banii *jidoveștii* și toate cheltuielile din banii aceștia le fac!

8. Că în schimbul acestor bani ei vând pâinea și viitorul copiilor lor și copiilor tăi.

9. Căci partidele trăesc să apere pe *jidani* atunci când ne fură pâinea, să ne schingiuiască, să ne omoare și să ne ție în temniți, atunci când noi încercăm să ne apărăm sârmana țară și bucătica de mlași dela gură.

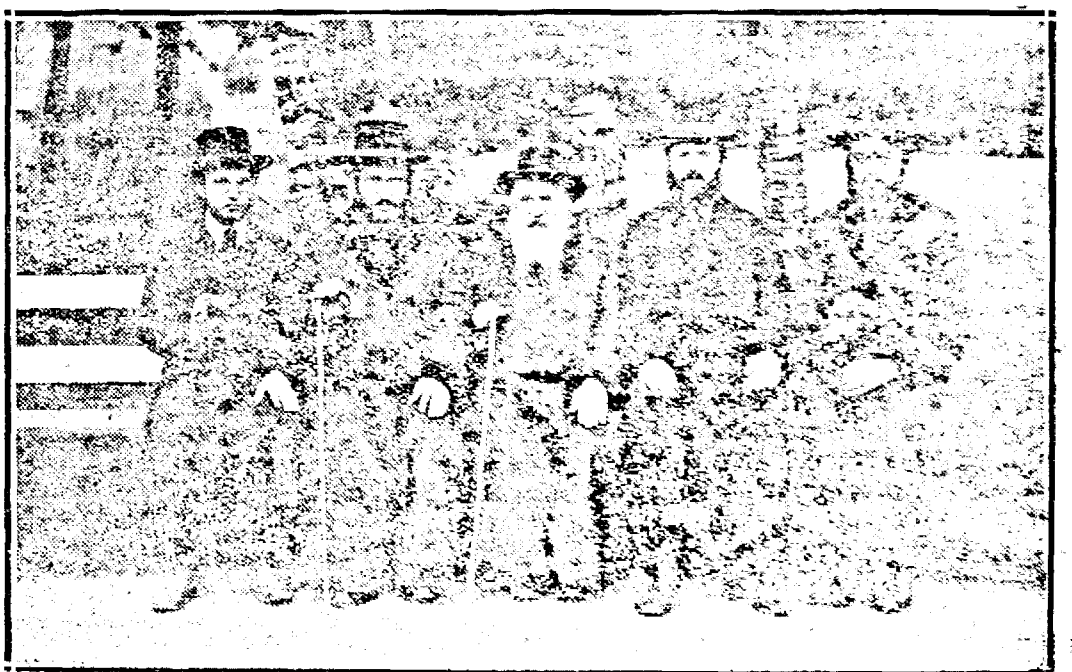
10. Că sunt și prin sate gospodari cari înlesnesc venirea lor pe la țară și le dau ajutor și le jură credință, că vor veni cu tot satul după dânsii la alegeri.

11. Dar bieții gospodari nu știu că fac cel mai mare păcat, față de Dumnezeu și față de copiii lor.

12. Feriți-vă oameni buni că blestemul lui Dumnezeu este mare.

13. Pentru că să nu cadă asupra voastră și asupra copiilor voștri tot sângele nevinovat al Neamului acestuia pe care voi îl vindeți, ca Iuda la streini.

RABINII
cari cu pasapoarte false au adus
jidanii în Basarabia.

Povestea lui Pap János „baci”

Fiu de țăran român. Să-l numim Ioan Pap. A copilărit în școli ungurești, unde-i zicea Pap János.

La vârsta de 18 ani l'a ajuns setea de o viață ceva mai variată, de spectacole, de societate veselă, de petrecere.

Orașul nu-i oferea acestea lucruri sub etichetă românească. Primul dans la bal i-a fost „Kör-magyar”, primul cântec lumesce care l'a înfiorat „Mikor az est mesélni kezd” și cea dintâi piesă de teatru la care a aplaudat „Az iglói diákok”.

Cu timpul a îndrăgit viața orasului unguresc, care i se părea plină de atracție și poezie.

Cei de acasă, părinții țărani, îl aveau drag, căi îl șiau de-al lor. Țăranii din sat țineau și ei la domnișorului dela oraș, de al cărui ajutor și sfat sperau să se folosească la nevoie.

La vârsta de 20 ani, micul valah era un bărbat cult din cale afară. Era așa de cult, încât șoptea versuri de

dragoste luliștelor — firește nu de Iosif sau Anghel, ci — exclusiv din volumele lui Babits și Szép Ernő.

S'a înscris la Universitatea din Cluj. Idealul vieții lui era acum doctoratul în drept. Și, fiindcă bunăvoința și râvna era mare, i-a intrat repede în minte că legile și Constituția ungurească sunt cele mai geniale opere ale creierului omenesc.

Luându-și diploma de avocat, băga de seamă, că nu făcuse încă nimic. Fără parale, fără mijloace, e greu să pui baza unei existențe. În curând ajunse la cea mai bună soluție: însurătoarea cu o unguroaică din vecini nu prea prea, dar bogată, care, în schimbul titlului de „doamna doktor avocateasă”, îl aduse o zestre bunicică: temella viitorului. Postul locuitor al odăilor săracăcios mobilate, începu să se simtă bine în noul cuib. Intors dela birou, găsea în „familie” un colțor cald, rudeniile nevestei îl tratau ca pe unul de-al lor. Mai ales că Pap János-ii au fost totdeauna oameni extrem de concilianți.

Un singur lucru îl cam plictisea: vizitele părinților țărani! Dar le-a găsit

el leacul! Li primea cât mai rar, și atunci, numai în biroul advocatului, unde nu risca să facă neplăceri nevestii sau socrilor.

Piroska lui îi dăruise, cu vremea, doi copii. Este de prisos să mai spunem că ei de-eniră niste veritabili „Laci” și „Banci”.

În familie nu se vorbea decât ungurește, căci așa era dorința socrilor și a nevestei. Pap—supusul—se ferea tot mai mult de societatea românească. Ce bun putea el să aștepte dela ea? — Mai ales îl făceau silă românii „exaltați”, cari nu înțelegeau să se „acomodeze”.

— August, 1914. Fu chemat la oaste. Conform ordinului, ținu companiei lui forma din români o cuvântare, pe ungurește. Aminti soldaților de înălțătoarele datorii față de tron, „pentru care trebuie să jertfim și ultima picătură de sânge”...

Apoi, luându-și rămas bun dela nevestă și dela Laci și Banci, piecă pe front, în ritmul cântecului la modă, atunci, „Megálj, megálj kutyá Szerbiát”!

Pe câmpul de luptă își făcu datoria, întrecă. Fu decorat. A luptat cu vitejie și sânge rece necunoscând arta

desertionii nici în viitorul cel mai cumpănit dela Doberdo unde regimentele române au pecetluit cu sângele lor gloria militară.

În 1916, România se însirui și ea în hora morții. Pop se zăpăcise. Nu mai îndrăzneă să vorbească pe românește nici cu ordonanța... Când se adresa soldaților, reproducea mașinalmente fraze patriotice rostite odinioară de profesorul lui de istoria Ungariei. Fără convingere, dar și fără silă, el vorbea companiei adunate cam așa:

„România vrea să ne ia pământurile, dar noi vom apăra moșia și căsuțele părintești cu trupurile noastre. Nu-i așa, că le vom apăra?”

„Așa-i!” — spuneau unii dintre feciorii români, buimăciți de asemenea vorbe. Așa trebuie să fie dacă spune domnul locotenent!... Cine e nebun să și dea de bună voce casa și moșia?!

Puterile centrale fură însă înfrânte. Ca și colegii evrei și maghiari, el puse toată vina pe „trădătorii” cehi, dintre care văzuse pe mulți spânzurați, la Cogneghiano.

Piecă acasă la ai săi, găsindu-și o

PREȚUL UNUI EXEMPLAR 3 LEI.

Infrățirea italo-română.

Reintoarcerea în țară a d-lui General Averescu. — Basarabia ne aparține de fapt și de drept.

D. General Averescu, președintele Consiliului de miniștri, a sosit în capitală, venind din Roma, unde a încheiat tratatul de amiție și colaborare cu Italia.

După tratatul franco-român, tratatul italo-român, arată importanța pe care România o capătă în politica internațională, care tinde la stabilitate și asigurarea păcii.

Să sperăm că prin actul încheiat la Roma ne-am câștigat pentru multă vreme colaborarea Italiei atât în efortul nostru pentru dezvoltarea internă, cât și mână de ajutor între orice împrejurări s'ar ivi din afară.

Referitor la chestiunea Basarabiei, D. Gen. Averescu în expozeul făcut reprezentanților presei, a spus următoarele:

„Basarabia ne aparține de fapt și de drept”.

Dreptul nostru nu se întemeiază pe ratificarea tratatului din 1920, ci pe votul Sfatului Țării, expresiunea legală a voinței poporului basarabean.

Pentru acest motiv, eu nici nu am pus chestiunea Basarabiei în discuțiune.

Ea a fost pusă de către Italia și desigur că nu puteam refuza să o discutăm fără urmări foarte serioase, cu atât mai mult cu cât Italia a pus-o în mod loial și în cele mai bune intențiuni.

Să se noteze că tratatul semnat 1920 a fost ratificat de Anglia în 1922 iar de Franța în 1924, pentru consideratuni în care nu avem dreptul să intrăm.

Pentru considerațiuni analoge Italia a întârziat mai mult cu ratificarea.

S'a dat de unii — partea presupunerilor fiind în adevăr deschisă — că Italia ar putea să renege tratatul și să-l facă prin aceasta nul.

Acordul încheiat partea oricărei presupunerii de felul acesta.

În textul tratatului se vorbește de tratatele semnate de Italia și România, iar în scrisoarea personală adresată mie de șeful guvernului Italian, se recunoaște existența aceluiași tratat și se mărturisește intenția de a-l ratifica. Este, cred, ceva elementar a deduce din textul acordului și din scrisoarea menționată că pentru Italia nu se mai poate prelungea ca până acum situațiunea cu un tratat recunoscut și neratificat.

Se pune mereu întrebarea: De ce nu l-a ratificat acum?

Ei bine, pot să afirm că ratificarea tratatului dela Paris înainte sau odată cu încheierea acordului dela Roma nu ar fi schimbat într-o mică situațiunea. Atitudinea Rusiei ar fi rămas aceeași, pentru care motiv și măsurile noastre interne ar fi trebuit să se mențină cum sunt.

Dimpotrivă, mulțumită unor consideratuni care se vor cunoaște la timp, este mult probabil că atunci când ratificarea se va face, efectele să fie cu totul altele.

Concluziune deci: Mulțumită celor stipulate la Roma, existența tratatului dela Paris este oficial recunoscută de actualul guvern Italian, deși a fost semnat de un altul. Ratificarea nu numai că va avea loc, dar ea nu poate întârzi, cum era cazul până acum, și în fine ea va creia cu totul altă situațiune decât cea de azi.

Pot să mai adaug în fine că dacă prin imposibilitatea soluționării chestiunii Basarabiei va trebui să mai întârzie, România poate să fie convinsă că în ziua în care această chestiune s'ar pune cu dușmănie, nu se va găsi nici un guvern Italian care, reprezentând sentimentul națiunii cum îl reprezintă atât de admirabil cel de azi, să nu alege în sprijinul nostru în mod efectiv și eficient.

La plecarea din Arad a dlui prof. I. Dimitriu.

Corpul didactic secundar din Arad îndură o grea pierdere prin plecarea prof. I. Dimitriu, care s'a transferat la Craiova.

Macedonean din părinți, crescut sub soarele liber al vechiului Regat, un distins ofițer în război, după terminarea campaniei, a primit să facă apostolat aici la granița de vest a țării, la liceul M. I. Nicoară.

În el și simțat de colegi, precum și de societatea arădiană, în care s'a înfiorat, lasă regrete unanime pretutindeni totdeosemeni în șirile elevilor săi, care ne-au adus la redacție o poezie, din care publicăm următoarele versuri:

„Dlul Prof. I. DIMITRIU:

*Spre alte zări pleca-vei,
Profesor, bun parinte,
Lăsîndu-ne în suflet
Acele oare sînt... etc.*

deosebită plăcere în a povesti căi italiene omorâse și câte medalii are.

Peste câteva săptămîni, se vorîni că dorobanții a trecut din nou Carpații. Cînd ziarul „Ușag”, se lăsă repede convins că „ocuparea” este „provizorie”. Nu se poate doar” prăbuși cu una cu două. Ungaria milenară, „Ezeres magyar állam”. Cu lucruri mari nu se glumește!...

Dorobanții intrară în oraș. El nu simți nimic. Ba, strîmbă din nas: „Cît sunt de răzmerișii!... Și, naterînd capul lui Laci și Băndi își aduse aminte cu plăcere, cît de bine era ajustată compania lui de odinioară...”

Dar, pînăcînd! Trebuia să se înroleze în armata română, contra lui Bels Kur. Om prevăzător, dl Pap János a făcut în vremea suferință de stat, s'ar putea scuti de armată. Căci... cu armata română nu-i lucru curat! Și-apoi... cine știe!...

Gândi, făcut Preinse — și obținuse — funcții importante. Era doar” român și lăse „compereții”. Îndrăznește cîndva să crîmărească?...

Apoi, urmă „invenia” funcționarilor din vechiul regat. Buni și răi. Veseli, glăgioși și plini de vîrstă. Șiau franceze și nu erau doctori în drept. Isi

cunosteau datoria, deși n'aveu diplome din Budapesta. Erau glumeți, irreverențiosi față de meritele lui Pap János și nu le plăceau atitudinile solemne. Hm!... Asta nu merge!... Societatea hispanului și a fîșogăbirăului era mult mai plăcută!...

Cu timpul însă, dl Pap János a prins curaj. De mai mulți ani de zile, ardelean „străsnic”.

Întrege „latfel” românismul decât „spolia” din regat. Lumea este datorare să-l asculte. „Căci pe vremea ungurilor, cine a ținut făclia românismului?... No poate suferi pe cei ce se întovărășesc cu regăteni, „desbinînd” prin această Ardealul. Profesorii, dascălii, funcționarii de dincoace sunt cu toții, cunștopitori și venetici!

Nu au ce căuta în Ardealul „nostru”. Noi — „tră rog frumos” — avem interese ce urăsc apărare „contra” regatului.

Rar de tot citește cîte o gazetă românească... de scandal. Căci nu-l interesează decât scandalurile și răul. Când însă e dormie de ceva „serios”, citește — firește — „Kelti Ușag”, sau „Brassói Lapok”.

E mîndru că n'a citit nimic de Ca-

Casa Culturală din Milova; provocările firmei Mairovitz.

O placă comemorativă scandaluoasă. — Frumoasa cuvîntare de inaugurare a dlui ministru Vasile Goldiș. — Cinste Milovenilor, că n'au voit să mănânce papricașul jidovesc.

Firma Mairovitz din Arad, care exploatează păduri și cariere de piatră în comuna Milova își uase obligamentul de a zidi comunei o primărie.

La stăruințele îndelungate ale vrednicului preot, Dimitrie Ganea, precum și ale fruntașilor comunei, cadîrea se făcu în anul acesta. O mică și neînsemnată clădire de trei camere, atîa a totul.

Casă Culturală?

De zeci de ani, această întreprindere, exploatează în mod barbar și bogățiile naturale ale ținutului și brațele de muncă ale țăranilor — îmbogățindu-se enorm. Cu toate acestea până în prezent nu este naționalizată, n'are în serviciu de birou nici un român, fiind aceștia folosiți numai la munca de salăhorie, tăietori de lemne în pădure, ori spîrgători de piatră în cariere. Oamenii din anturajul firmei nici după zeci de ani de ședere aici n'au învățat românește și au rămas streini de cultura și aspirațiile statului român. Jgîniți în sentimentele lor naționale și creștinești, cînd unii buni români au îndrăznit să se revolte în contra acestor proceduri, ei au fost țărâți în fața parchetului. Există deci, o ură bine-înțeleasă a sîtenilor față de acești venetici.

În așteptarea desbaterii unui proces de atare natură și fiindcă firma așteaptă a mai pune mîna pe o pădure a statului, — ce se gîndură, și ce făcură? Declară această clădire de Casă Culturală și o pusă la dispoziția Asociațiunii „Astra”.

Adevărul e, că primăria va folosi edificiul revenindu-i și Astrei o cameră.

Placa comemorativă: rușinea rușinelor.

Pentru a sfida lumea, bășindu-și joc de revolta legitimă a sîtenilor, firma așează pe frontul casei, la margine de drum, o tablă

de marmoră cu următoarea inscripție:

„Ziditu-s'a această casă culturală a Asociațiunii pentru lit. rom. și cultura pop. român sub domnia

MAJESTĂȚII SALE FERDINAND I.

Regele tuturor Românilor

fiind președinte al Astrei

VASILE GOLDIȘ

ministru culor și artelor

din dărnicia lui MARTIN MAIROVITZ

în memoria

tatălui său MAURITIU MAIROVITZ

1926.”

Inaugurarea cu jandarmi și poliție.

Inaugurarea s'a făcut în zi de Sămbătă (șabăs), în 25 Sept. Cunoșcându-se dedesubturile „a-facerei”, organele administrative au luat toate măsurile pentru ca această serbare să nu fie conturbată de populația românească a comunei. Comandantul companiei de jandarmi din Arad, precum și prefectul poliției din Arad au condus personal și cu multă dibacie operațiunile de pază. În acest cadru s'au desfășurat solemnitățile Astrei. O atmosferă cît se poate de jenantă pentru toată lumea.

Dl ministru Vasile Goldiș în calitate de președinte general al Asociațiunii, a rostit o cuvîntare despre trinitatea virtuților: învățătura, cîmienie și credință, — îndemnînd sîtenii să se folosească cît mai mult de acest nou așezămint cultural.

S'a restrîns în tot cursul vorbirii la idei generale și nu a adus un singur cuvînt de elogiul celor ce calculaseră să fie preamăriți. Din contră a accentuat că nu e frumos să așteptăm sprijin din partea neamurilor streine, ci singuri trebuie să ne ajutăm și înățăm din puterile proprii — aluzie binevenită și înțeleasă.

Dl ministru, s'a reîntors acasă

ragiale. Sadoșeanu, sau Brătescu Voinesii. El nu se molipsește de un băcan infect!... Bucureștii? — O mahala a Budapestei, dar, ceva, mai murdară!...

Cînd petrece, cîntă „Maros vize”, cîntecul lui din tinerețe. Cîntecule românesc! Zdrăngănele țigănești!...

În presjma alegerilor, dl Pap János este totdeauna enervat. Vrea să se aleagă deputat, ca să „europenizeze” această biată țară barbară!...

Priviți-l și admirați-l cum se pricepe să terorizeze lumea!... Iată cum „salvează” Ardealul de urgia „veneticiilor”! Priviți-l purtînd steagul Ardealului în România mare!

Vrea rol de conducător. Vrea să fie deputat: ministru! Ardealul „trebuie” să-l aleagă! E o catastrofă pentru popor dacă nu va fi ales!... Isbucnește (musal) revoluția!... Demagogismul e în primejdie! (Dacă însă va fi ales, ei mai poate încă salva Coroana!)

Iată, iubite cititor, cum l'am văzut eu pe dl Pap János care pretinde că reprezintă Ardealul.

Ajungînd însă la sfîrșitul acestei mici schițe, fără nicio pretenție, mă cuprînde o teamă.

Cunosc, anume, în vechiul regat pe unul, care se crede fără vină — îi zice Jean Popesco — de profesie „destrobitor și fost lupțator la Mărășești” — (încă n'am văzut nici un Jean Popesco care să nu fi luptat la Mărășești), — și n'ași vrea să creadă, că eu aș fi scris această mică poveste pentru a-l amuza pe dînsul, sau ca l'aș considera mai simpatic sau mai valoros, decât pe Pap János „baci” al meu.

Din potrivă. Și, mărturisesc, mă ispitește o irresistibilă poftă de a-i face și lui... fotografie, pentru a-l convinge, că nu el este cel îndreptățit să-și bată joc de bietul meu erou tragicomic, Pap János „baci”...

Cred însă, că va fi mai bine să facem fiecare cîrîtenie în propria noastră ogradă. De aceea, sarcina portretului marelui „smecher” Jean Popesco, o las altora, mai competenți în materie, decât mine!...

(Țara Noastră), Gorneliu I. Codarcea

— Vom lovi deopotrivă în streinul perversitar și în românul necinstit înstreinat.

diat după terminarea solemnilor de inaugurare.

Correspondență din Mehadia

Direcțiunea minelor de cărbuni este streină de neamul nostru, și dușmănoasă față de cultura națională.

Deodată cu înfăptuirea României Mari, a început să cadă belșugul și asupra minelor de cărbuni din Mehadia, proprietatea unei societăți străine, cu sediul în Zürich. Pe vremea regimului maghiar în loc de scoaterea cărbunilor, pompau apă. În România mare transportă zilnic zeci de vagoane. Este condusă de străini, cu capital străin și sentimente străine! Nu a schimbat nimic numele românilor numiți ca membrii în consiliul de administrație!

La minele din Mehadia sunt angajate aproximativ 200—3000 de familii în majoritate români dela Moldova nouă.

Sunt săraci, rău plătiți, în schimbul unei munci grele, și cu copii numeroși. (O familie are 9 copii, trăind în cea mai neagră mizerie.) Acești nenorociți cari scurmă pământul ca să scoată bogăția străinilor nu și pot înbrița copii așa, ca să-i scutească de frig și ploaie pentru distanța de peste 3 km, cât o au de parcurs dela colonie până la școala din sat. Din cei 50—60 copii obligați de școală, abea 6—12 o frecventează regulat, restul rămân analfabeți.

Soc. Ort. Naț. a Fem. Române, Filiala Mehadia, încă din anul 1923 luna Octombrie a făcut intervenții pe lângă Direcțiunea Minelor și membrii români din consiliul de administrație, ca să pună la dispoziție o sală pentru școala primară în colonie. Societatea ortodoxă și primăria s'au obligat să dea întreg mobilierul necesar, iar Minis. Instrucțiunii va înființa un post nou pentru această școală.

La această stăruință Direcțiunea Minelor a comunicat că nu are sălă. (No. 2154 din 31 Oct. 1923.)

În 1924, la o nouă intervenție de către Direcțiunea școlii primare din Mehadia, refuză din nou sala cerută. (No. 1350 din 16 Iulie 1924.)

La urmă intervenției muncitorii la Minis. Instrucțiunii și cer stăruitor înființarea unei școle în colonie, arătând durerea ce o simt, că copiii lor din cauza mizeriei, rămân neștiutori de carte și astfel sortiți, să rămână și pe mai departe sclavi tuturor aduși de vânturi.

Minis. Instrucțiunii aprecind justa cerere a acestor nenorociți, cu ordonanța No. 74.677 din 12 Iulie 1926 înființează un nou post pentru școala primară din Mehadia cătun (colonia Minelor).

Comitetul școlar a adresat o nouă cerere Minelor de cărbuni ca să pună la dispoziție o sală, și ne așteaptă același refuz, deducând din celelalte două refuzuri de către Direcțiune și un refuz de către Direcțiunea din București, fiind prezenți și o parte din membrii români. S'a refuzat cererea țărancilor române, ale muncitorilor români și intervenția dnelor Principesa Cantacuzino și decedata Zoe Râmnicănu.

Acest refuz constituie o gravă jignire adusă neamului și țării noastre din partea unei societăți străine, prin directorul său, străin și tolerat în țară.

Dacă acest director ar fi îndrăznit să refuze o sală de învățământ — în aite țări, nu la noi — în 24 de ore, era trecut peste frontieră.

De fapt este revoluționar, ca după ce statul îi plătește învățătorul, comuna îi dă această datorie — vii și refuză o sală! Nu vrei ca Românul, care te îmbogățește, să învețe carte, ci să rămână în întuneric, să-l ai de apurarea sclav. E o rușine.

Directorul, care conduce mina și care a avut îndrăzneala să refuză o sală, a mai refuzat în anul 1924 o sală pentru oficierea unui serviciu religios preotului ortodox, iar pentru înfrunerea baptilștilor a avut și are în totdeauna sală.

A refuzat să dea lumina electrică școalelor, bisericilor și comunei, deși beneficiază de atâtea terenuri, ruinându-ne șoseaua și transformându-o într'un focar de infecție permanentă.

Rugăm pe toți oamenii de bine, să

se convingă căți morți de tuberculoză și pneumonie sunt anual în Mehadia până la 1922 — și de la acest an încoace, ca să se constate dezastrul deslănuțit de o societate străină.

Facem un apel călduros la membrii români din consiliul de Administrație, dlui prefect Boldea un bun român, precum și la autoritățile noastre ca să se curme odată această nelegiuire.

Informator.

Teatru românesc în Arad

În cursul lunii Octombrie și Noembrie publicul aradan va avea satisfacția a lua parte la adevărate mari evenimente artistice.

Maestrii scenei române vor veni pe rând să joace un ales repertoriu după cum urmează:

La 19 Octombrie trupa Teatrului Național din Cluj sub conducerea dnei Olimpia Bârsan cu comedia „Evan-taiul”.

În seara de 20 Octombrie grupul de protagoniști sub conducerea maestrului Demetriad cu „Ovidiu”, dramă în 5 acte de V. Alexandri.

În zilele de 28 și 29 Octombrie echipa maestrului I. Livescu cu „Cărăbușii” comedie în 5 acte de Brieux și „Tartufe” comedie în 5 acte de Moliere.

În „Tartufe” maestru Livescu deține rolul principal, una din creațiunile sale, cari au contribuit la mare faimă de care se bucură.

La 9 Noembrie, grupa destinsei frunțase a primei noastre scene: Maria Filotti cu „Romanța”.

Un locotenent condamnat la 6 luni închisoare

pentru abuzuri și ilegalități savârșite cu ocazia alegerilor

Tribunalul din Dolj în ședința sa din 22 Septembrie a. c. a condamnat pentru motivele arătate mai sus, la 6 luni închisoare și treizeci mii lei despăgubiri pe locot. de jandarmi, Popescu.

Ne doare faptul acesta și e trist că jandarmăria este folosită ca și agent electoral, când rolul ei ar fi să rămână paza vieții și averii cetățenilor.

Noi încă primim întruna plângeri că cutare plutonier a fost ațâțat de către bărcimarul evreu din sat să persecute și să amenințe cu bătaii pe aderenții noștri.

Nu odată comandantul companiei de jandarmi din Arad a fost nevoit să deie ordin subalternilor săi, ca să nu mai pună pe drumuri oamenii, cari de groază se refugiază la noi în centru, căutând apărare. Dacă s'a comis vre-o contra-venție, dresese-i-se actele și să fie înaintat locurilor în drept de a fi judecat.

Atâtea dorim.

Pentru Direcțiunea Reg. C. F. R. din Arad

Reproducem dintr'un ziar de capitală:

Airagem atenția direcției generale a C. F. R. că în direcția de exploatare din Arad se găsesc foarte mulți impiegați de mișcare cu vechime de 4 până la 8 ani cari și azi sunt menținuți diurniști, salariați ca acarii cl. II, iar o parte din ei au fost încadrați la 1 Aprilie 1926 ca telegrafisti cl. IV și el. deși după legea căilor ferate, după un serviciu de 4 la 8 ani se cuvenea să fie impiegați de mișcare cl. II.

În monumentul când calea ferată se plânge că n'are funcționari și e nevoită să mențină în serviciu pe cei ce au întrecut limita de vârstă, este o să-năoasă politică aceea de a maltrata pe începători?

Stiride totfelul

Rugăm cu insistență pe on. abonați să-și plătească abona-mentele!

— Despre suferințele și persecuțiile nedrepte de cari au avut parte di consilieri al orașului C. Popa și di prim-notar Oariu vom scrie în No. viitor!

— O părere a nemuritorului Eminescu despre jidani: „Ovrei sunt vecinic consumatori, nici odată producători, își câștigă toate drepturile fără muncă; din cele mai sângeroase sacrificii ale omenirii, neamul care s'a folosit mai mult, fără să risce nimic, au fost ovrei. Ei conspiră în sinagogi și havre în contra creștinilor; ei sunt o rasă internațională incapabilă de patriotism teritorial; lor le este indiferent limitele teritoriale și limbele naționale, ei fund prin esență internaționali.

Refugiații din Bătania cari n'au primit încă pământ, să se prezinte Duminică în 3 Octombrie la Restaurantul George Oroianu, str. Alba-Iulia 9, din Arad.

La Academia de drept din Oradea înscrierile vor avea loc dela 4—20 Octombrie, înscrierile excepționale în cazuri motivate până la 15 Noembrie 1926, dela orele 9—11 a. m.

Examenale integrale, de corigență și examenale finale de licență se vor ține dela 20—30 Oct.

Înscrierile pentru examene se vor face la decanat dela 11—18 Octombrie între orele 9—11 a. m.

Cursurile încep la 1 Noembrie 1926.

Ca în anul trecut, va funcționa și în anul acesta cantina (Popota) studenților, la care vor primi masă gratuită (prânz și cină) 60—67 studenți.

— În Căminul orașului Arad, se primesc, în fiecare zi, băieți pentru ucenici. — Direcțiunea.

— Întrebăm pe dnii studenți din Șimandul de Sus ce au făcut cu Procesele verbale pe cari le-au subscris aderenții noștri din acea comună și cari aderenți ne scriu lucruri, cari ne pricluiesc durere!!!?

— Despre 2 rățaciți din Milova, cari se credeau și ei aproape de friptură mai târziu.

— Dșoara Titty Florica Goicea și Dl Ioan Voiticeanu, jurist, subdirector la uzinele comunale își serbează căsătoria lor Sâmbătă la 2 Octombrie ora 6 p. m. în Catedrala ort. română din loc.

Sincerile noastre felicitări și urări de bine!!

— Jidanul talmudist. La 30 august a. c. a fost judecat la Nürnberg (Germania), procesul jidanului bucovinean Rodolf Schäfer, acuzat de crimă în contra moralității publice.

După o desbatere de 13 ore a fost condamnat la 14 luni pușcărie, pentru siluirea alor trei fete creștine.

Procurorul a cerut să fie condamnat la trei ani.

Iată încă o dovadă asupra cinstei ce ne fac jidanii în streinătate.

Liberalii s'au grăbit să-i recunoască prin Constituție de cetățeni români, ca apoi — drept recunoștință — jidanii să ne facă de rușine prin toate țările streine, cu selbăticiunea lor bestială.

Unul care a trăit în trei veacuri. În Rusia la Tiflis a murit zilele trecute un om cu numele Andrei Nicolaevici, care implinise frumoasa vârstă de 150 de ani, născut fiind încă în anul 1776 adică în veacul al 18-lea. El a trăit prin urmare la sfârșitul veacului acestuia, întreg veacul al 19-lea și la începutul veacului nostru al 20-lea. El a luat parte la toate războaiele cele mari pe cari le-a purtat țara sa, și se spune că în viața lui n'a beut nici o picătură de vin și nu a fumat nici o țigară.

E Z I C E:

la Direcțiunea Liceului de stat Elena Ghiba Birta din Arad, îndeamnă veale să cumpere dela un jidov — nd noi avem doar aici firme și pitorii pt. dame, românești creștine. Iată afișul de pe coridorul institutu-românesc:

„Uniforme, șorturi și pardesiuri se pot comanda la firma Oscar Men-czer etc.”

Dureros! Mai vârtos azi, când în ad s'a început un puternic curent entru sprijinirea industriei și comer-lui românesc.

Credem, că nici un părinte și nici elevă română nu va da ascultare idemnului antipatriotic al Direcțiunii.

„Dl părinte dr Teodor Botiș, direc-torul Institutului teologic, în cu-ântarea dsale dela inaugurarea Casei culturale din Milova, a spus între altele: „Dl Mairovitz este un bun român și n mare iubitor de neam, etc.” N'a pus însă, că de care neam, mare iu-itor este individul.

O scuză: era vremea târzie și ina-ntea fastuosului banchet, oferit de idanul Mairovitz.

Ca partidul național va fuziona (se va uni) cu cel țărănesc. Să dea Dzeu să fie într'un ceas bun, să se înfăptu-ască lucrul despre care se vorbește de multă vreme spre binele și fericirea eamului. Pânăcând însă acest partid a fi condus și de jidani și de jidoviți ecinstiți, n'avem nici-o i credere în pera lui folositoare patriei, ci va prin-e bine, cel mult cătorva buzunare fă-ă fund. Vom vedea!

Pentru automobilul de propa-gandă al Cerculul de Studii „Voința Poporului”

A mai incurs dela:

Paraschiv	Lei	100
ancu Florian	Lei	50
C. Bondor, Berechiu	Lei	50
lovac Gheorghe ing. silv. Arad	Lei	100
N. Chișineu Criș	Lei	200
Dr. D. Bodor, medic Glogovaț	Lei	1000
Crîșan Petru, Cfr. Păuliș	Lei	100
	Lei	1600
uma anterioară	Lei	15.200
De tot:	Lei	16.800

Din Pecica

Tinerimea colectează ajutor pentru Căminul din Iași

Tineretul român din Pecica, consti-tuit în cadrele Soc. de lectură „N. Jorga” condusă de d. părinte I Popescu, a mut ca și în această vacanță să con-tribue la ridicarea nivelului cultural Pecicanilor, prin producțiuni arti-ice de caracter național.

În 8 Sept. a. c. (Sf. Maria Mică) aranjat un festival binecunoscut. Pe ngă frumoasele producțiuni ale coru-ului dlui dir. școlar, I. Laita, dansuri naționale jucate de elevi și dșoare eleve a reprezentat cu multă pricepere și esă „In vremuri de restriște”, de ud. I. Georgescu.

Aceeaș reprezentație s'a repețit la 9 Sept., când s'a colectat o frumoasă umă pentru Căminul studenților cre-știni din Iași.

Ne-am bucura, dacă și în alte co-une se va da semne despre atari lu-uri frumoase. Ștefan al Dascălului.

In Maramurăs

— Stern Fischel exploatează pădurea eraială din Poenile-de sub munte primind în folosință și linia ferată Leordina—Poeni, transportând material de lemn și călători, fără să aibă personalul trebuincios responsabil, la eventuale accidente. Ministerul de comunicație n'are de zis nimic? N'ar fi interesul țării ca să se preia aceasta linie în folosință proprie?

Cabinetul medical dr. Aurel Mager

ginecolog, mamos (nașteri și boli femești) s'a mutat pe *Bulevardul Regele Ferdinand No. 15.*

Dr. D. COSMA
medic-șef la Casa Cercuală Arad

Specialist în boli interne, tuberculoză, Raze Röntgen.

PIAȚA CATEDRALEI NRUL 7
Consultă zilnic dela 10—12 și 3—6

Teatrul Cărbuș la Arad

Comp. Cărbuș, cupusă din 120 persoane de sub dir. C. Tănase, va da în Teatrul Orașenesc mai multe reprezentații în zilele următoare:

Luni, 11 Oct. 1926:

AȘA E VIEAȚA
Revistă în 2 acte și 10 tablouri de N. Cristescu.

Marti, 12 Oct. 1926:

NOSTIMA ȘI CU PICATELE
Revistă în 2 acte și 9 tablouri de N. Vlădoianu și V. Rodan.

Miercuri, 13 Oct. 1926:

ESTE DAR S'A ISPRĂVIT
Revistă în 2 acte și 10 tablouri de: Mircea Rădulescu și Alfred Moșoiu.

Personalul artistic: Natalita Pavlescu, Violeta Ionescu, Lizica Petrescu, Jeana Doljan, C. Tanase, P. Codruț, A. Gheorghiu, Dan Demetrescu, M. Șerbanescu, I. Anghelescu, J. Glovanu, G. Ionescu. 60 balerine.

MARE BALET

Maestră de balet *Roji-Roji.*

Orchestra proprie sub conducerea dlui *Al. C. Barcanescu.*

Gostume și decouri noi. Numere speciale de dans. Montare extraordinară.

Bilete la Librăria Oláh palatul Minorilor.

Școala primară de stat Pecica

No. 227—1926

Licitație

Comitetul școlar de stat Pecica, ține licitație publică în ziua de 24 Octomvrie 1926 oara 2 d. a. în localul școlii de stat No. 1, pentru repararea școlii fost confesională din drumul Nădlacului. Valoarea după deviz, este cu suma de 50.000 Lei. Doritorii de a lua în întreprindere aceasta lucrare, pot lua informațiuni asupra reparărilor ce se vor face, în cancelaria dir. școlare No. 1 la oarele 11 din fiecare zi.

Pecica, la 24 Sept. 1926.

Alexa Imbroane,
președinte.

Nicolae Duma,
secretar.

Ce tiți:

VOINTA POPORULUI

Cenzurat: Prefectur.

peru

Concurs.

Camera de Agricultură a județului Arad publică concurs pentru ocuparea unui post de **core-spondent-dactilograf.**

Reflectanții cari doresc să ocupe acest post, sunt rugați a se adresa la Direcțiunea acestei Camere str. Luther nr. 3, între orele oficiale 9—12.

Direcțiunea.

Riparia

cu rădăcini și altoi
se capătă în orice cantitate la
Octavian Ispravnic, Șiria

Peste

proaspăt și sărat
sosește

în fiecare săptămână la

Gheorghe Dehelean
Arad, Piața Peștelui No. 19

Marele magazin de pielării

VICTOR BOȘNIAC

Arad, Piața Catedralei Nr. 16

Furnizează cele mai solide și ieftine mărfuri din această branșă.

Publicului doritor de carte îi stă la
dispoziție o nouă și bine asortată

Biblioteca de împrumut

La „Librăria Concordia“

A R A D

Strada Eminescu No. 10.

IOAN FILIMON

Prăvălie de manufactură, stoffe pânză, ciorapi etc. — Cel mai ieftin izvor de aprovizionare.

A R A D, Strada Metianu No. 16.

A N U N T !

Am onoare a anunța On. clientelă și On. public, că mi-am mai deschis încă o

prăvălie de căsăpie și cârnățarie

în

Arad Bulevardul Regele Ferdinand I.

(Casele Firmei „Patria“)

unde zilnic servesc și stau la dispoziția On. public consumator totfelul de cărnuri proaspete și carne de porc afumată, șuncă, slănină, cârnați și mititei, precum și cele mai gustoase mezeluri delicios preparate. — Rog sprijinul On. public consumator.

Cu stimă:

GHEORGHE ȘUMANDAN, casap și cârnățar.

D I R E C T I U N E A

UZINELOR DE GAZ

A ORAȘULUI ARAD

Se află în situația plăcută, ca să servească On. public cu gaz de calorie înaltă, cu al cărui ajutor putem, ca în timpul de pace, lumina ieftin, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scălda. Instalațiunile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

U Z I N E L E C O M U N A L E

SECTIA GAZ AERIAN: ARAD

Strada Muclu Scevola 9, 11 și 13. — Telefon: 27, 25 și 16.

BIROUL UZINELOR

din strada Eminescu No. 4 stă la dispoziția On. public în ce privește comenzile etc.

De inchiriat

Se închiriează **Casino Român din Rovine** (Pe compus din Casino, restaura hotel pe timp de 1—3 ani.

Condițiunile închirierii se afla la dl. dr. Grozda vicepreședinte, unde se vor înainta și tele până la data de 1 Octomvrie 1926.

Vicepreședinte
Dr. Grozda

A V I Z !

Cu onoare se aduce la cunoștința publică deschiderea magazin de manufactură, galanterie, mărunțșuri, din Bulev. Regele Ferdinand No. 49. sub emblema:

Magazinul „Universa

În totdeauna bine asortat cu pânzării, zephyre, oțeturi stărbarcheturi, moltoane, perdele, bas și ciorăpărie, cu prețuri moderate. Funcționarii se bucură de 10% reducere din prețurile marcate.

Serviciul prompt și conștiincios

Cu toată stima:

MAGAZINUL „UNIVERSA
propr. firmei IOAN DA

Publicațiune

Antistia viticolă a comunei vâșint, aduce la cunoștință, culesul viitor începe în ziua de 15 Oct. pentru micii proprietari vințelari, iar pentru marii proprietari în ziua de 15 Oct. 1926.

Se atrage atenția proprietarilor că culesul nu se poate face decât a fi plătit taxa viticolă prez Podgoria, la 20 Oct. 1926.

Ioan Fănuș
prez. vitic.

Primăria promontorială Mi

No. 345—1926.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință culesul în comuna Miniș se începe cu data de 11 Octomvrie c. Păzitorii de vii și proprietari sunt în drept a culege cu data 7 Octomvrie 1926.

Li-se pune în vedere proprietarilor de vii că nu pot începe culesul, până nu achită taxa promontorială.

Miniș, la 26 Sept. 1926.

Primăria promon

Stii Dumneata ce e

PORZOL

Porzolul este un preparat de făinare uscată.

Cu Porzol se poate îmbibă 5—10 minute sâmbânța pt. 1

După îmbibarea cu Porzol n trebuie uscată sâmbânța.

Din grâul îmbibat cu Porzol bue mai puțină sâmbânț

Grâul îmbibat cu Porzol i mai curând.

Grâul îmbibat cu Porzol n avea tăciune.

Sâmbânța îmbibată cu Po. asigură o recoltă mai b

20 deca Porzol ajunge pent jugher catastral.

Să îmbibăm orice sâmbânță cu

Expozitura:

Societatea Com. Anonimă Agricultorilor—Mezoga

A R A D

Succesorii Tipografiei Rethly